

Учредитель — Министерство иностранных дел Туркменистана

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWYŇ BIRLEŞEN MİLLETLER GURAMASYNYŇ BAŞ ASSAMBLEÝASYNYŇ 78-NJI SESSIÝASYNDA EDEN ÇYKYSY

(Nýu-Ýork şäheri, 2023-nji ýylyň 19-njy sentýabry)

Hormatly wekiliyetleriň Baştutanlary we agzalary! Hanymlar we jenaplar!

Ilki bilen, sizi Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasynyň 78-nji sessiyasynyň başlanmagy bilen gutlaýaryn we netijeli işlemegi arzuw edýärin. Şeýle hem ilci Dennis Frencisi Baş Assambleýanyň Başlygy wezipesine saylanmagy bilen gutlaýaryn we oňa şu jogapkärlü döwürde alyp barjak işinde goldaw, ýardam beriji sözlerimi beýan edýärin.

Häzirki döwürde hut örän ýokary jogapkärlilik duýgusy biziň guramamyzyň agza ýurtlarynyň 193-siniň ählisiniň hembişirdirmelidir. Geografiktaýdan yerleşyän ýerine, ilatynýň sanyna, ykdysadyjetiniň möçberine, jemgyyetçilik-syýasy nusgasyna garamazdan, olaryň her biri Milletler Bileşiginiň öñünde durýan wezipeleri çözmäge öz möhüm goşandyny goşmalydyr.

Köp sanly sebäplere görä, häzirki zaman dünýäsi örän döýpli wehimleriň birnäcesi bilen ýüzbe-yüz bolýar. Üze çýkmagynyň aýratonylyklary esasynda olaryň ählisi döwletara gatnaşyklaryň başyna azda-kände täsir edýär. Ählumumy gün tertibiniň esasy ugurlary boýunça yalaşylan ösüş meýilnamalarynyň hem-de maksatnamalarynyň ýerine ýetirilmegine ýygý-ýygýdan ýaramaz täsirini ýetirýär. Bu bolsa, öz gezelinde, Birleşen Milletler Guramasynyň esasy işi hökmünde ählumumy howpsuzlygyň döýpli sütinleriniň weýran bolmagyna getirip biler. Muňa, elbetde, ýol bermek bolmaz. Şundan ugur alyp, Türkmenistan köp ýllaryň dowamynda howpsuzlygyň bölünmezligi we bitewüligi, onuň dürli ugurlarynyň biri-birinden áyrılmazlygy ýörelgesini berk we durnukly goraýar. Biz harby we syýasy howpsuzlyga ykdysady, ekologik, tehnogen, energetika, ulag, azyk, biologik, maglumat howpsuzlygyndan aýrylykda seredip bolmajakdygyna ynanýarys. Sanalyp geçen ugurlaryň hiç biri ikinji derejeli ýa-da möhüm däl bolup bilmez, olary çözmeği bolsa has giçki möhlete goýup bolmaz.

Men Birleşen Milletler Guramasynyň baş wezipesi howpsuzlyk meselesine hut şeýle, utgaşylyk cemeleşmegi üpjün etmekden ybaratdyr diýip hasaplayáryny. Agza döwletleriň tejribesini, ýgtyárlygyny, ideýasyny we başlangyçlaryny döredjilikli ugra gönükdirmeli diýip pikir edýärin. Hakyky ykbal kesgitleyi maksatlara ýetmek üçin wagtláýın bähbitlerden we artykmaçlyklardan el çekmeli diýip hasap edýärin. Şol maksatlar pugta parahatçılıgy we howpsuzlygy uzak döwür üçin ösüş üpjün edip biler. Muny bolsa diňe bilelikde we Birleşen Milletler Guramasynyň aýgytly orny bolanda gazanyp bolar. Häzirki zaman dünýäsinde BMG-niň orny baradaky çekimeler, ony özgertmek boýunça teklipler netjesinde, bu guramanyň ýerini tutjak edaranýň ýokdugu ýügtewisz we aşgar bolup galýar. Esaslandyrylan gündünden bari geçen onýlylyklaryň dowamynda bolşy ýaly, Birleşen Milletler

Şunuň bilen baglylykda, biziň ýurdumuz BMG-niň howandarlygynda Merkezi Aziýada we onuň bilen ýanaşyk zolaklarda Howpsuzlyk boýunça maslahaty döretmek başlangyjy bilen çyksý edýär. Maslahatyň maksady Merkezi Aziya ýurtlaryny we dünýä bileşisini, halkara guramalary, maliye we ykdysady institutlary ýakynlaşdyrmaga, bu sebiti durnukly, gapma-garsylyktsız ösdürmegi üpjün etmek işinde olaryň tagallaryny utgaşyrmaga gönükdirilen cemeleşmeleri we çözügteleri işläp taýyarlamaqdak ybaratdyr. Biz birinji maslahaty 2024-nji ýýlda Aşgabatda geçirmäge taýyardygymyz beýan edýäriz.

Hormatly mejlige gatnaşyjylar!

Türkmenistan BMG-niň geljek ýyllar üçin işiniň esasy ugurlarynyň arasynda howa we ekologiýa meselelerini çözmeği möhüm hasaplayar. Şolaryň hatarynda metan boýunça ählumumy borçnamalar bilen bagly meseleleri aýratyn belleýäris.

Biziň ýurdumuzыň howa boýunça Pariž Ylalaşygyna goşulmay bilen, 2017-nji ýýlda birnäçe degişli milli maksatnamalaryň kabul edilendigiň aýtmalydyry. Metanyň howa ýáýramagynyň ýaramaz netijelerini azaltmak we ýok etmek maksady bilen, umumydwlet çäreleri ileri tutulyp amala aşyrylyar. Gürrüň, ilkinji nobatda, ekologik taýdan arassa, seride tygsylajyň häzirki zaman tehnologiýalary, aýratyn-da, energetik, senagat we ulag pudaklarynda ornaşyrmaga tapgyralyň geçmek hem-de peýdalanmak hakynda barýar.

Şol bir wagtda, biz dünýä bileşisiniň Ählumumy metan borçnamasyny amala aşyrmak boýunça tagallaryny goldaýarys. Elbetde, bu işde BMG-niň ýöritleşdirilen düzümleri, agza ýurtlar, beýleki gzyklanyan hyzmatdaşlar tarapyndan anyk kooperasiya we salgylý yardama bil baglaýarys. Şunuň bilen baglylykda, ýaňy-ýakynda Türkmenistanda ýurdumuzыň Ählumumy metan borçnamasyna goşulmay baradaky meseläni öwenmäge gönükdirilen halkara hyzmatdaşyglyny ösdürmek babatdaky "Ýol kartasy" tassyklanyldy. Bu resminamany ýakyn wagtda guramanyň Sekretariyatyna ibereris.

Umuman, Birleşen Milletler Guramasynda Merkezi Aziýadaky ekologik meselelere has döýpli we täsirli üns bermek üçin wagt yetdi diýip hasaplayaryn. Bu meselelerere seredilende bellî bir hereketsizligi ýenip geçmeli we örân uly giňişlikleri eýeleýän, özbuluşy tebигi serişdeleri hem-de biologik köpdürlülüğü bolan, şol bir wagtda, döýpli ekologik töwekgelçilikleri zolagynda yerleşyän 80 milionna golay ilatly sebit babatda BMG-niň maksatly ekologik strategiyasyny taýyarlamaq boýunça belli bir salgylý we anyk çärelerere ykrar edilen düzgünleri esasynda Ählumumy howpsuzlyk strategiyasyny işläp taýyarlamaq mümkinçiliginı ara alyp maslahatlaşmaga başlamagy teklip edýär. Biziň pikirimizce, şeýle strategiya adaty töwekgelçilikler bilen bilelikde, soňky döwürde ýüze çikan töwekgelçilikleriň hem bardygyny beýan etmelidir.

Şeýle hem biz strategiya Birleşen Milletler Guramasyň işiniň birnäçe ugurlaryny, hususan-da:

- gapma-garsylyktyň öňüni almagyň, olary ýok etmegiň guraly hökmünde öňüni alyş diplomatiýasyny;
- jedelleri we dawalary parahatçılıky, syýasy-diplomatik taýdan düzgünleşdirmek üçin bitaraplygyň mümkinçilikerini peýdalanmagy;
- Bırleşen Milletler Guramasyň Baş Assambleýasynyň 2021-nji ýýly «Halkara parahatçılık we ynışmak ýýly» hem-de 2023-nji ýýly «Parahatçılıgyň kepili hökmünde dialogyň halkara ýýly» diýip yylan etmek hakynda Kararnamalary esasynda ynışmak dialogynyň medeniýetini girizmegi zerur hasap edýär. Wagt häzirki pursuanta bu Kararnamalaryň zerurdygyny tassyklady.

Merkeli Aziýa Hazar deňzine galtaşyan sebitdir. Özboluşy tebígى toplum bolan bu deňziň ýer togalagynyň ekologiyasy babatda nähili ähmiyetiniň bardagy hemmelerle mälimdir. Kenarýaka ýurtlar tarapyndan köpýlylk tutanýerlilik we hormat goýmak arkaly alnyp barlan hyzmatdaşlygyň netisinde, Hazar syýasatyň umumy esasy düzgünleri işlenip taýyarlanylýdy. Şol sanda esasy resminama — Hazar deňziniň hukuk ýagdaýy hakynda Konwensiya kabul edildi. Türkmenistanda geçen ýýlyň tomsunda geçirilen altynyň Hazar sammitine ähli gatnaşylyrlary ekologik mesele boýunça ýsnysyklý hyzmatdaşlyk etmäge taýyardygы tassyklanyldy. Bu bolsa kenarýaka döwletleriň BMG bilen giňden we ulgamlaryň hyzmatdaşlyk etmäge başlamagy üçin gowy mümkinçilik açýar diýip hasap edýärin.

Şunuň bilen baglylykda, Türkmenistan «Hazar ekologik başlangyjyny» döretmek barada teklip girizyär. Ol Hazar deňziniň gurşawyny we biologik serişdelerini gorap saklamak, emele gelen ekologik meseleleri çözme bilen bagly wezipeleriň giň toplumy boýunça jikme-jik we ýokary derejede hyzmatdaşlyk

etmek üçin halkara platforma bolmaga niyetlenendir. Biz bu başlangyç Birleşen Milletler Guramasy, onuň agentlikleri, edaralary we institutlary bilen ysnyşykly hyzmatdaşlykda amala aşyrylmalydyr diýip hasap edýäriz.

Hormatly mejlige gatnaşyjylar!

BMG-niň jogapkärlilikli agza döwleti hökmünde Türkmenistan ileri tutýan ugurlaryny belláp, öz cemeleşmelerini we hereketlerini anyk beýan edýär hemde durmuşa geçirýär. Bu ugurlar boýunça ýurdumuzыň goşandy netijeli bolar, umumydwlet maksatlarynyň bähbidine hyzmat eder, olaryň çalt gazanymagyna ýardam berer.

Ileri tutulýan şol meseleleriň arasynda ulag babatda Durnukly ösüş maksatlaryny amala aşyrmagy aýratyn belleýäris. Málím bolşy ýaly, Türkmenistan şu möhüm ugur boýunça dialog üçin netijeli halkara platformany döretmegiň başyň başlaýy boldy. Aşgabatda 2016-nyý ýýlda üstünlikli geçirilen durnukly ulag boýunça BMG-niň birinji ählumumy maslahatyny, şeýle hem geçen ýýlyň tomsunda BMG bilen hyzmatdaşlykda Türkmenistanda guralan deňze çykalgasy bolmadyk ösýň ýurtlaryň ulag ministrleriniň duşusygyny ýatlap geçeliň!

Biz Türkmenistanyň maksada gönükdirilen işiniň netisinde, diňe soňy ýyllarda ulag babatda öne şuren başlangyçlarymyz boýunça Baş Assambleýanyň alty Kararnamany kabul edendigine buýsanýarys. Şolaryň soňkularynyň hatarynda şu ýýlyň may aýynda kabul edilen «Bütindünýä durnukly ulag günü» atly Kararnamany görkezmek bolar. Bu resminamany birazydan goldandyklary üçin ahlî agza döwletlere minnetdarlyk bildirýäris.

Şunuň bilen baglylykda, şol Kararnamanyň düzgünlerine esaslaný, Türkmenistan şu sessiyanyň çäklerinde «Bütindünýä durnukly ulag günü» mynasybetli ýokary derejeli maslahatı çağyrmagy teklip edýär. BMG-niň degişli düzümleriniň bu çäräni Nýu-Ýorkda guramakda ýardam berjeğdigine umyt edýäriz.

Azyk meselesi çözmede BMG-ä doly ýardam bermek Türkmenistanyň Durnukly ösüş maksatlaryny durmuşa geçirmeğ boýunça işiniň örân möhüm ugrudyr. COVID-19 pandemiýasy beýleki amatsız şertler bilen bir hatarda, hut azyk meselesi çözülmektedir. Meseledegi, ilaty doly bahaly iýimit almadý döwletlériň gowşaklygyny yüze çykardy. Şoňa görä-de, döwletlériň sebitlerini azyk serişdelerine elýeterli bolmagy bilen bagly meselelerde seredilende agzybirlik, tutanýerlilik, aýgyllyk zerurdyr. İslendik adamyň aýrylmaz hukugy, ozaly bilen, çagalaryň sagdyn we kadalý ösüniň esasy şerti hökmünde doly bahaly iýimite kepilendirmeler möhümdir. Bu işde syýasat, ideologiýa we ýagdaylılar bilen bagly pásgeçlikleri ýenip geçyň aýgyllyk çözügtüler, taze cemeleşmeler zerurdyr.

Sundan ugur alyp, Türkmenistan Birleşen Milletler Guramasyň howardarlygynda, Bütindünýä azyk maksatnamasy, Bütindünýä Saglygy Goraýýs Guramasy, BMG-niň Çagalar gazznasy bilen hyzmatdaşlykda azyk howpsuzlygy boýunça uly halkara forumy çağyrmak başlangyjy bilen çyksý edýär. Bu çäräni yalaşylan möhletlerde Türkmenistanyň paýtagtynda geçirmeğ üçin şertleri döretmäge taýyardygymyz málím edýäriz.

Hormatly mejlige gatnaşyjylar!

Hormatly wekiliyetleriň Baştutanlary we agzalary! Geljek ýyl Türkmenistanda we onuň çäklerinden daşarda, şol sanda Birleşen Milletler Guramasynda türkmen halkynyň görkemli oglu, akyldar şahy, filosof Magtymguly Pyragynyň doglan gününiň 300 ýyllygy giňden bellenir.

Ahli medeniyetli adamzat diňe bir dünýä ebediýatyna däl-de, eýsem, tutuş Gündogaryň, bütün dünýäniň medeni ösüsiné örân uly goşant goşan beýlik ynsanperwer şahyry yatalyár we oňa hormat goýyar. Men öz çykyşmy Magtymgulyň «Adamzat» atly goşusynyň şu sözleri bilen tamamlamak isleýärin. Bu gosguda şahyr döwürdeşerine we geljek nesillere örân täsirli şeýle setirler bilen ýüzlenýär:

Yatsa-tursa hyzalyndan çykarmaz,

Kaýsy işe maýıl bolsa adamzat,

Góy, döredjilikli oý-pikirlere, parahatçılık, adalatlılyk, ösüş ideallaryna wepalylyk biziň bielelikdäki işimizde esasy we aýdyň ýörelge bolup hyzmat etsin!

Интернет газета Международные новости

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI MERKEZI AZIÝA DÖWLETLERINIŇ BAŞTUTANLARYNYŇ KONSULTATIW DUŞUŞYGYNA GATNAŞDY

2023-nji ýylyň konsultatiw duşuşygynyň gynda Merkezi Aziýada gaşdyrmakdan, Merkezi 14-nji sentyabrynda Türk-formatyna örän möhüm howpsuzlyk we hyzmat- Aziýa bazarynyň geljekki menistanyň Prezidenti ähmiyet berýär. daşlyk boýunça dialog ykdysady subýektleriniň Serdar Berdimuhamedow Şu nukdaý nazardan, maslahatyny döretmek ählisiniň täjirçilik bäh-Merkezi Aziýa döwlet-döwlet Baştutanymyz teklip edilýär. bitlerini üpjün etmek-leriniň Baştutanlarynyň BMG-niň Baş Assamb- Döwlet Baştutan- den, iri sebit taslamalar-Konsultatiw duşuşygyna leýasynyň 2022-nji ýy- myz ýurdumyzyň beýle- yny durmuşa geçirmek gatnaşdy. lyň 28-nji iýulyndaky ki başlangyçlarynyň ha- üçin maýa goýumlary

Şeýle hem forumyň Kararnamasynyň áyrat- tarynda BMG-niň degişli çekmekden ybaratdyr. işine Gazagystan Res- yn ähmiyetini belledi. edaralary bilen BMG-niň Merkezi Aziýada döw- publikasynyň Prezidenti Bu Kararnama Merkezi Aral deňziniň sebiti üçin letleriň bähbitleriniň we Kasym-Jomart Tokaýew, Aziýany parahatçylyk, Yörite maksatnamasyn- maksatlarynyň ygtybarly Gyrgyzstan Respubli- ynanyşmak we hyzmat- yň oñaýly formatyny we üpjün edilmegi hem-de kasynyň Prezidenti Sadır daşlyk zolagy hökmünde düzümini kesgitlemek durmuşa geçirilmegi ze- Japarov, Täjigistan Res- yylan edýär. Biz bu res- boýunça maslahatlaşma- rur bolup durýan ýene publikasynyň Prezidenti minamanyň kabul edil- lary geçirip başlamak, bir ulgam innowasiýalar Emomali Rahmon, Öz- megine sebitimizde özara ýöritleşdirilen düzümi - hem-de taze tehnologiyá- begistan Respublikasy- düşünümek ýagdayny Merkezi Aziýada howan- lar bilen baglanyşyklyd- nyň Prezidenti Şawkat we hyzmatdaşlygy pug- yň üýtgemegi bilen bagly yr. Biziň ýurtlarymyzda Mirziýoýew we hormat- talandyrmagyň, Merkezi tehnologiyalar boýunça innowasion ösüşiň uly ly myhman hökmünde Aziýanyň ykdysady, eko- sebit merkezini döret- kuwwaty, oňat ylmý mek- Azerbaýjan Respublikas- logik, ynsanperwer we- mek baradaky teklipleri depler we tehnologik tej- ynyň Prezidenti Ylham zipelerini çözmek, Dur- görkezdi. Türkmenistan ribeler bar. Aliýew gatnaşdylar.

Türkmen döwleti- ýerine ýetirmek üçin ony ýerdeşirmek üçin ähli birleşdirmek, tejribe, bi- niň baştutany Serdar pugta parahatçylygyň, zerur bolan düzümi hö- limleri alyşmagy ýola Berdimuhamedow Kon- howpsuzlygyň giňişligi- dürlemäge täýardyr. ne örürmegegi ýolunda Ýurtlarymyzyň arasyň- ýurtlaryň öndebarlyjy tej- sultatiw duşuşya gat- naşyylara ýüzlenip, Tä- möhüm ädim hökmünde da söwda-ykdysady gat- ribesini öwrenmek we or- jigistanyň Prezidenti garaýarys diýip, döwlet naşyklary giňeltmek we naşdymak, innowasion Emomali Rahmona my- Baştutanymyz aýtdy. Biziň ýurdumyza BMG- nyň möcberini artdyr- has oñaýly şertleri üpjün däki netijeli iş üçin döre- niň Baş Assambleýasynyň mak örän möhüm wezipe etmek, ýaşlaryň dörediji- dilen ajaýyp şertler üçin önumizdäki 78-nji ses- bolup durýar. Bu babat- lik başlangyjyny höwes- minnetdarlyk bildirdi.

Türkmenistanyň Pre- bu ugurdaky işleri işjeň sirli çäreler zerur diýip, durýar. Sunuň bilen bag- zidenti öz çyksynda dowam etdirer. Biz dünýä Prezident Serdar lylykda, Prezident Serdar belleýsi ýaly, biziň döw- bileşiginiň garamagyna Berdimuhamedow aýtdy. Berdimuhamedow hâzir- letimiz halklarymyz- birnäçe başlangyçlary, sol Sunuň bilen baglylykda, ki wagtda sebitiň döw- yň bähbitlerine dostluk, sanda, sebitimizi ösdür- Türkmenistan Merkezi letleriniň ykdysadyýet- hoşniýetli goňsuçylyk mek bilen gönüden-göni Aziýa Söwda edarasy- lerine aýdyň innowasion ýagdaýyny saklamagyň bagly başlangyçlary tek- ny döretmek meselesine häsiyet bermegiň hem-de we netijeli sebit hyzmat- lip etmegi göz öňünde garamagy teklip edýär. sanly ulgamy ösdürme- daşlygynyň kepili boljak tutýarys diýip, Prezident Onuň işiniň many-maz- giň örän möhüm wezipe- döwletlara gural hökmün- Serdar Berdimuhamedow muny we maksady digini, bu işleri bilelikde de Merkezi Aziýa döwlet- nygtady. Hususan-da, sówdany ösdürmekde ýerine ýetirmek zerurdy- leriniň Baştutanlarynyň BMG-niň howandarly- bilelikdäki ädimleri ut- gyny belledi.

Şunuň bilen baglylyk- beýleki çäreleri üstünlikli da, Merkezi Aziýa ýurt- geçirmegiň okgunly ösü- larynyň taze tehnologiyá- şı, oňyn tejribesi barada lar boýunça Geňeşini kanagatlanma bilen ayt- döretmek teklip edilýär, mak bolar.

ol bu ugurdaky bilelikdä- Döwlet Baştutanymyz ki tagallalary utgaşdyrar. sözünüň ahyrynda ýur-

Energetika Merke- dumyzyň Merkezi Aziýa zi Aziýa döwletleriniň döwletleri bilen özara ykdysadyýetiniň ýene bähbitli hyzmatdaşlygy bir esasy ugry bolup giňeltmäge we çuňlaşdy- durýar. Házırkı wagtda rmaga taýýardygyny ýe- sebiň içindäki islegle- ne-de bir gezek tassyk- ri kanagatlandyrmaga,

halkara üstaşyr geçel- geler arkaly dünýä ba- zarlaryna çykma- gönükdirilen durnukly ýň görnüşiniň özuniň energetika hyzmatdaş- lygy üçin syýasy-hukuk ygy bellenildi. Munuň we ykdysady şertleri dö- retmek prosesiniň bo- lup geçyändigi aşgärdir da hyzmatdaşlygyň ileri diýip, Türkmenistanyň tutulýan ugurlaryny kes- Prezidenti aýtdy.

Türkmenistan özünüň

tebиги gazyny we elekt- hizmatdaşlygynyň uly kezi Aziýa ýurtlaryna, tejribesi toplandy. Soňky olaryň çäginiň üsti bilen ýyllarda bu hyzmatdaşlyk daşarky bazarlara özara taze many-mazmun bi- bähbitli şertlerde iber- mäge taýýardyr. Bu tekli- be biziň döwletlerimiziň arasynda uzak möhletli gatnaşyklary ýola goý- ýurtlarynyň we halklary- mak nukdaýnazaryndan garamak mümkün diýip hoşniýetli goňsuçylygyň hasaplaýarys. Sunuň bi- len baglylykda, başta- bardygyna aýratyn üns çekildi.

Merkezi Aziýa döw- Aziýa ýurtlarynyň Ener- getika dialogyny döret- nyň bâşınıji Konsultatiw makşadalaýyk ha- duşuşygynyň jemle- saplanýar diýip, döwlet ri boýunça Bilelikdäki Baştutanbelledi.

Ulag ulgamy hyzmat- di. Onda taraplaryň giň daşlygyny strategik ugry gerimli hyzmatdaşlyga bolupdy we şeýle bolma- taýýardygы tassyklany- da galýar. Sunuň lýar. bilen baglylykda, döwlet Mundan başga- da, Baştutanymyz umumy Sammitiň çäklerinde tagallalar arkaly Merkezi Aziýada ýerüsti Aziýa döwletleriniň aras- ulaglaryň özara baglan- ynda, şeýle-de Ýewraziýa ýsygyny pugtalandyrmak kontinentiniň beýleki se- hakynda Ylalaşyga, Mer- kezi Aziýa döwletleriniň lagçy gatnawlary üçin ulag ministrleriniň birin- amatly şertleriň döre- ji duşuşygynyň Duşenbe dilyändigini nygtady.

Medeni-ynsanperwer Aziýa döwletleriniň aras- meselelerde netijeli gat- ynda ýaşlar syásatynyň naşyklar sebitiň saz- umumy ugurlary hakyn- laşyklı ösmeginiň we da Ylalaşyga gol çekildi, onuň mundan beýlak-de şeýle hem Merkezi Aziýa rowaçlanmagynyň girewi döwletleriniň Baştutan- bolup durýar. Bu gün dö- redijilik intelligensiýasy- duşuşygyny işleri boýunça wekilleriniň bilelik- milli utgaşdyryjy geňeşi däki duşuşyklaryny, ylmý hakynda Düzgünnama maslahatlary, sergileri we kabul edildi.

Интернет газета Международные новости

TÜRKMENISTANY PREZIDENTI ARALY HALAS ETMEGI HALKARA GAZNASINY

ESASLANDYRYJY DÖWLETLERİ BAŞTUTANLARYNY GEÑEŞINI SAMMITINE GATNAŞDY

2023-nji ýylyň 15-nji tanymyz nygtady we hemme- halkara gaznasyny esaslandy- sentýabrynda Täjigistan leri bu şanly sene bilen gutlady. ryjy döwletleriň ählisiniň bäh- Respublikasynda iş sapa- Bellenilişi ýaly, geçen ýyllaryň bitlerini hasaba almak bilen, rynyň çäginde Türkmen- dowamında hut Araly halas halkara hukugyň binýat goýu- istanyň Prezidenti Serdar etmegiň halkara gaznasy Aral jy ýörelgeleri we kadalary es- Berdimuhamedow Araly halas deñziniň guramagy zerar- asynda alyp barmagy zerur etmegiň halkara gaznasyň es- ly emele gelen ekologik dur- hasaplaýarys diýip, Türkmeni- aslandyryjy döwletleriň Bastu- müş-ykdysady meseleleri çöz- stanyň Prezidenti nygtady. tanlarynyň Geňeşiniň nobat- mek maksady bilen, dialog we Şunuň bilen baglylykda, daky mejlisine gatnaşdy.

Araly halas etmegiň halkara sebit meýdançasyna öwrüldi.

Prezidentimiz Serdar nyň umumysebit ekologik gün Berdimuhamedow mejlige tertibiniň möhüm bölegi hök- yylida geçýän ýokary derejedäki gatnaşyjylara ýuzlenip, Türk- menistanyň halkara forum- larda Aral meselesiniň biziň sebitimiziň çäklerinden sebitimiziň çäkandygyny we hakykat- dan-da, ählumumy tagalla- lary talap edýän dünýä derejeli meselä öwrülendigini hemise- nygtayändygyny belledi. Biziň yurdumyz öz başlangyçlary- ny milli derejede, şeýle hem dünýä giňişliginde geçirýän anyk işleri bilen berkidyär.

Sammite gatnaşyjylara yü- Prezidentimiz Serdar yny cozmek bilen baglylyk- zlenip Türkmen döwletiniň belleysi ly taslamalary we maksat- yaly, Türkmenistan geljek- namalary durmuňa geçirmek de-de Araly halas etmegiň boýunça hyzmatdaşlygyny has- halkara gaznasyň esaslandy- ryjy ýurtlaryň sebit hyzmat- daşlygynyň işjeňleşdiril- işjeňleşdiril- zerurdyr diýip, döwlet Baş- megine hem-de daşky gurşawy tutanymyž nygtady we Aral goramak we Merkezi Aziya meselesiniň, tutuş Merkezi sebitinde durnukly ösüş ul- Aziýanyň ekologiýa babatda il- gamynda hyzmatdaşlygyny ul- eri tutýan ugurlarynyň halka- gamlayýan gurallarynyň döre- ra derejede degişli orun eýele- dilmegine gönükdirilen anyk melidigini belledi.

Şu günüki waka Araly halas etmegiň halkara gaznasyň esaslandyryjylar hökmünde biziň ýurtlarymyz üçin aýratyn ähmiýete eyédir. Sebabi şu ýyl biz bu gaznanyň döredilmeginiň 30 ýylligyny jeňleşdirmegi teklip edýäris. Bu işleri Araly halas etmegiň dirilmelidiği aýdyldy.

Bellenilişi ýaly, Türkmenis- iziň ilerledilmegine oňytan sebitiň ekologik mesele- depgin berjekdigine ynam lerine strategik cemeleşmäni bildirip, Türkmenistanyň kemala getirmekde möhüm munuň üçin ähli zerur ädim hökmünde yöritleşdir- işleri durmuşa geçiräge ilen düzümi — Merkezi Aziya- taýýardygyny belledi.

da howanyň üýtgemegi bilen Mejlisiň çäklerinde oňa gatbaglanyşykly technologiýalar naşyjylar soňky ýyllarda ýerine boýunça sebit merkezini ýetirilen bilelikdäki işiň netije- döretmegi teklip edýär. Ol lerini jemlediler, bâstaraplaýyn BMG bilen hyzmatdaşlykda hyzmatdaşlygyny, şeýle hem sebitde ekologik gün tertibiniň Araly halas etmegiň halkara ähli ugurlary boýunça anyk we gaznasynyň halkara düzümleri, yzygideri işleri geçirip bilerdi.

Mundan başga-da, biziň letler Guramasy bilen hyzmat- ýurtlarymyza Merkezi Aziýada daşlygynyň täze, anyk ugurlar- suw serişdeleriniň goralmagya-

na hem-de rejeli peýdalanyl- magyna gönükdirilen halkara belleyişleri ýaly, suw serişdeleri resminamalary işläp taýýar- Merkezi Aziýanyň durnukly lamak we kabul etmek çäre- lerini çaltlandyrmak meselesi serhetüsti suw hyzmatdaşlygyny möhüm bolup durýar diýip, bolsa Durnukly ösüş maksat-

döwlet Baştutanymyz sözünü laryna ýetmegiň, sebitde pa- dowam etdi hem-de bu ugurda rahatçılıgy, durnuklylygy we bilelikdäki diplomatik tagalla- abadançılıgy üpjün etmegiň lary işjeňleşdirmegi teklip etdi.

Türkmenistanyň Prezidenti Şunuň bilen baglylykda, mil- Serdar Berdimuhamedow li we sebit strategiýalarynda çykyşynda Türkmenistanyň suw meselelerine ileri tutulýan Merkezi Aziya ýurtlarynyň orun bermäge, bu wajyp ugur- ähli bilen bilelikde sebitde da köptaraplaýyn hyzmatda- suw diplomatiýasynyň iler- lygy pugtalandyrmaga umumy ledilmegine aýratyn uly üns taýýarlyk beýan edildi.

berýändigini belledi. Mälim Şeýle-de Araly halas etmegiň bolşy ýaly, su maksatlar bilen, halkara gaznasyň guramaçy- biziň yurdumyz Araly halas lyk düzümini we şertna- etmegiň halkara gaznasyna ma-hukuk binýadyny mundan başlyklyk etmeginiň dowamy- nda Merkezi Aziya Suw strate- onuň kuwwatyny pugtalangi- giýasyny işläp taýýarlamak yrmak, halkara abraýyny başlangyjyny öne sürdi.

Döwlet Baştutanymyzýň belleysi ýaly, Merkezi Aziya Araly halas etmegiň halkara gaznasyny alyp maslahatlaşmalaryň neti- durnukly ösdürmek boýunça jeleri öz beýanyny tapdy.

döwletara toparyň çäklerinde Şeýle hem Araly halas et-

kabul edilen Merkezi Aziýanyň megiň halkara gaznasyň daşky gurşawyny goramak esaslandyryjy döwletleriň boýunça Hereketleriň sebit Baştutanlarynyň Täjigistan meýilnamasyny we onuň es- Republikasynyň Araly halas asy kadalaryny ekologik me- etmegiň halkara gaznasy- seläniň düzüm bölegi hök- na başlyklygynyň netije- münde Aral deñzi sebitiniň leri hakynda Çözgüdine, ýurtlaryna kömek bermek AHHG-ny esaslandyryjy boýunça Hereketleriň taze döwletleriň Baştutanlarynyň maksatnamasyna girizmek Araly halas etmegiň halkara maksady bilen, ony döwre- gaznasyň guramaçylyk gur- baþlaþdyrmak baradaky me- luşyny we şertnama-hukuk selä garamagy teklip edýäris binýadyny gowulandyrmak diýip, Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow sözünü dine, Araly halas etmegiň hal- dowlam etdi.

Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow çykyşynyň AHHG-nyň Prezidentiniň ahrynda şu günüki duşuşygyň saylanylmaýa hakynda Çözgü- biziň umumy bähbitlerim- dine gol çekildi.

Интернет газета Международные новости

THE HEAD OF TURKMENISTAN TOOK PART IN THE FIRST MEETING OF MULTILATERAL COOPERATION “C5+1”

On September 19, Steadily implementing the importance of taking international organizations on economics, energy the Republic of Kazakhstan, President Serdar a foreign policy course into account the interests and authoritative region- and environment and security, the Kyrgyz Republic, Berdimuhamedov, who based on the legal status of all parties, on the basis of al structures, and with- the Republic of Tajikistan, is on a working visit of permanent neutrality, goodwill,equality,exchange in the framework of the In 2022, the C5+1 Sec- the Republic of Uzbekistan, to the United States of Turkmenistan, under the of best practices and pos- C5+1 diplomatic plat- retariat was established as well as the United States America to participate leadership of the head of itive ideas. This approach in the 78th session of the state, is expanding fruitful not only fully complies with form. Since its creation in 2015, this mechanism has cedures, define and pro- of America, is a significant UN General Assembly, interaction with all inter- the goals and Charter of the established itself as an ef- mote shared priorities, event in the history of rela- took part in the first his- ested parties. Our country, UN, but also contributes to fective regional platform coordinate communica- tions between the Central toric C5+1 multilateral taking an active and pro- the establishment of strong for increasing economic tions among participat- Asian states and the United cooperation meeting in active position in devel- interstate contacts, mutual cooperation, maintaining ing governments, and States. The agenda includes a the afternoon. oping solutions to press- understanding and trust, security, and sustainable plan high-level ministerial wide range of issues relat-

This first presidential summit was an important opportunity to discuss a range of issues, including those related to regional security, trade and connectivity, climate change and ongoing reforms to improve governance and the rule of law. The Turkmen state proceeds from the understanding that building international relations, the Turkmenistan and Tajikistan, both through the largest international and regional issues thematic working groups were discussed.

МЕЖДУНАРОДНЫЙ МУЛЬТИМОДАЛЬНЫЙ МАРШРУТ «КАСПИЙСКОЕ МОРЕ-ЧЁРНОЕ МОРЕ»

Туркменистан, занимающий исключительно выгодное географическое положение, уверенно укрепляет свои позиции как важного транспортно-транзитного узла и логистического центра регионального и континентального значения, стремясь реализовать свой внушительный потенциал на всеобщее благо. Расширяя транспортные потоки из Азии в Европу и обратно, страна успешно интегрирует свою национальную экономику в мировое экономическое пространство.

Общеизвестно, что транзитный транспортно-транзитного узла и логистического центра регионального и континентального значения, стремясь реализовать свой внушительный потенциал на всеобщее благо. Была принята Программа развития транспортной дипломатии Президента Туркменистана на 2022–2025 годы. Реализация целей и задач,

проектов регионального, континентального и глобального масштабов. Общеизвестно, что транзитный транспортно-транзитного узла и логистического центра регионального и континентального значения, стремясь реализовать свой внушительный потенциал на всеобщее благо. Была принята Программа развития транспортной дипломатии Президента Туркменистана на 2022–2025 годы. Реализация целей и задач,

Сердара Бердымухамедова успешно претворяются в жизнь комплексные национальные программы, направленные на кардинальную модернизацию материально-технической базы транспортной отрасли, расширение действующих и формирование новых транспортно-коммуникационных сетей. Все эти меры призваны способствовать активной интеграции отечественной транспортной системы в международную коммуникационную инфраструктуру, созданию в Турсунбеков, А. А. Программа развития транспортной дипломатии Президента Туркменистана на 2022–2025 годы // Государственный вестник Туркменистана. – 2022. – № 1. – С. 1–2.

Туркменистан, располагаясь на намеченных в этой Программе, по-туркменистане с учётом его выгод-
пересечении основных торговых пу- служит дальнейшему укреплению ного географического положения-
тей Восток–Запад и Север–Юг, явля- потенциала транспортной сферы крупных логистических центров,
ется стратегическим перекрёстком государства, многоплановому раз- обеспечивающих региональную
между Азией и Европой. Евразий- витию международного взаимо- координацию мультимодальных
ский континент исторически пред- действия, совершенствованию за- перевозок.
ставлял собой пространство тесного конодательной базы в отрасли. Исходя из этого, Туркменистан рас-

и многопланового взаимодействия, в которое были вовлечены десятки «открытых дверей», нацелен на расширение международного сотрудничества, повышение объёмов транзитного товарооборота с другими государствами. Реализация логистического потенциала отвечает также экономическим интересам других стран, способствует установлению прочных торгово-логистических связей на континенте и в целом – укреплению доверительных партнёрских Туркменистан, проводя политику ширяет парк авиационного, водного, железнодорожного и автомобильного транспорта. Для этого транспортные ведомства страны закупают новые самолёты, грузовые тепловозы, легковые машины, автобусы и строят морские суда. Также в числе целей Программы – укрепление позиций Туркменского государства как регионального центра межгосударственных транспортно-транзитных коридоров, налаживание сотрудничества

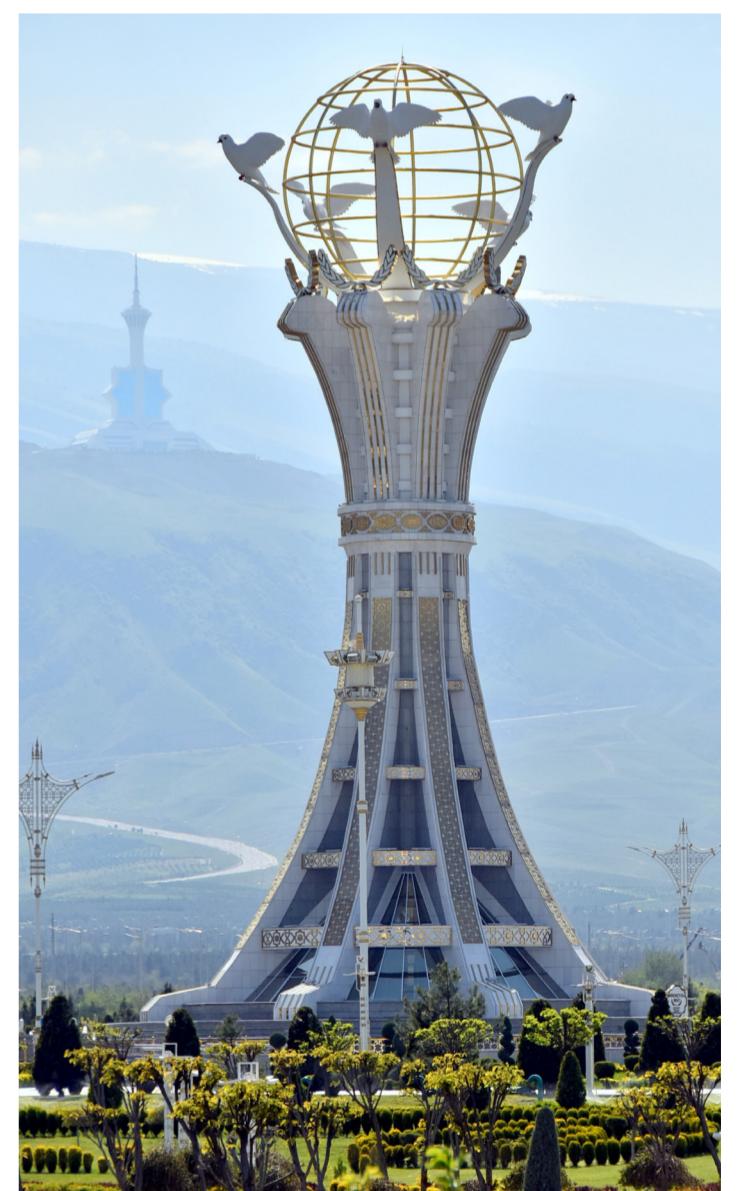
Осмысление накопленного много- векового опыта и его практическая адаптация к нынешним реалиям и условиям – так сегодня формулируется общая задача при создании новых планов и стратегий комплексного развития на нашем континенте. Такое видение истории и перспектив будущего является своеобразной основой наращивания взаимовыгодного партнёрства по реализации крупных экономических, транспортно-логистических и транзитно-коммуникационных

отношений, стабильности, устойчивому развитию. Актуальность и востребованность предложений Туркменистана очевидна, так как сферу транзитной торговли выступает одним из ключевых сегментов мировой экономики, напрямую влияющих на тиненте. Такое видение истории и стабильность и сбалансированность мирохозяйственных связей, играет важную роль в реализации Целей устойчивого развития, принятых Организацией Объединённых Наций.

Сегодня в Туркменистане под руководством Президента

с другими странами на новом уровне, расширение возможностей развития грузоперевозок, усовершенствование существующих и открытие новых экспортных, импортных и транзитных коридоров, а также развитие новых международных мультимодальных маршрутов с применением гибких тарифов.

Туркменистан, будучи страной на стыке Европы и Азии, готов стать связующим звеном и транспортным хабом. Туркменистан, являясь инициатором этих процессов, формирует

на своей территории один из важных транспортных центров континента, опираясь на устойчивое экономическое и социальное развитие страны, повышение конкурентоспособности отечественных товаров и услуг на мировых рынках, что позволяет занимать достойное место в высокотехнологичной структуре мира.

Таким образом, Туркменистан, инициировав транспортную дипломатию, вносит большой вклад в расширение международного взаимодействия в транспортно-коммуникационном секторе – важнейшем сегменте мировой экономики, выступающем сегодня локомотивом её развития.

Джахан АТАЕВА,
студентка 1-го курса
Международного университета
гуманитарных наук и развития.